

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-227 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 09-01/5-5
Karar Tarihi : 8.1.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Erdem AKTEKİN

C. ŞİKAYET

EDEN : Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı
Balıkesir

20

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Balıkesir'de faaliyet gösteren fırıncılar

E. DOSYA KONUSU: Balıkesir'de fırın işleten (.....) ve (.....)'ın, bir başka fırın sahibi (.....)'ı, 50 YKr'ye sattığı ekmeği 60 YKr'ye satması yönünde zorladıkları ve (.....)'ın işyerine baskın yaptıkları iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından gönderilen başvuruda; Balıkesir merkezde ortak fırın işletmekte olan (.....) ve (.....)'ın, yine aynı bölgede fırın işleten (.....)'ı, 50 YKr'ye sattığı ekmeğin fiyatını 60 YKr'ye çıkarması yönünde zorladıkları ve bu amaçla (.....)'ın işyerine baskın yaptıkları, (.....) ve (.....) hakkında ceza kanunu hükümleri çerçevesinde yürüyen bir soruşturma bulunduğu, adı geçen şahısların eylemlerinin Ceza Kanunu Hükümlerine aykırılığının yanı sıra 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a da aykırılık teşkil ettiği kanaatine varıldığı belirtilerek, gereğinin yapılması istenmiştir. Başvuru ile birlikte Cumhuriyet Başsavcılığında yürütülmekte olan soruşturmaya ait dosyanın bir örneği de Kurumumuza ulaşmıştır.

40

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 19.11.2008 tarih ve 7626 sayı ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 2.1.2009 tarih ve 2008-3-227/İİ-09-AÇ sayılı İlk İnceleme Raporu 2.1.2009 tarih, REK.0.07.00.00-110/2 sayılı Başkanlık Önergisi ile 09-01 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; dosya kapsamındaki başvurunun 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığında yürütülmekte olan soruşturmanın temelini, Balıkesir merkezde ortak fırın işletmekte olan (.....) ve (.....)'ın, yine aynı bölgede fırın işleten (.....)'ı, 50 YKr'ye sattığı ekmeğin fiyatını 60 YKr'ye çıkarması amacıyla zorlamaları ve (.....)'ın işyerine baskın yapmaları eylemleri oluşturmaktadır. Dosya kapsamında ifade veren kişilerin önemli bir kısmı (.....) ve (.....)'ın, (.....)'dan istedikleri fiyat artırımını yaptıktan sonra aradaki 10 YKr'nin kendilerine verilmesini talep ettiklerini belirtmiştir. Aşağıda bu yönde verilen ifadelerden alıntılar yer almaktadır.

“Ancak çalışan arkadaşlardan sık sık (.....)'lar geldi (.....)'lar geldi diye duyarım. Geldiklerinde 50 YKr'ye ekmeğin 60 YKr'ye çıkartılmasını aradaki 10 YKr'lik farkın kendilerine verilmesini istiyorlarmış ancak ben bunu kendilerinden duymadım çalışan arkadaşlar aralarında konuşurken duydum. Bunu da sık sık duyuyorum.” ((.....), (.....)'ın çalışanı)

Ekmeği 50 YKr'den 60 YKR'ye çıkartmasını istiyorlardı. Bir de “bize vermek zorundasın” dediğini duydum. (...) Ancak bu şahıs yani (.....) tehdit ediyordu. (.....) “bize vermek zorundasın” dediğinde masaya da yumrukla vurmuştu.” ((.....), (.....)'ın çalışanı)

Özellikle eniştemin olmadığı zamanlarda dükkana gelen kişiler bize” dükkanda çalışmayın” diye söylüyorlardı.(...) Bu olaylara ben 4-5 kere şahit oldum. Bu şekilde davranmalarının sebebi de eniştemin 50 kuruşa sattığı ekmeği 60 kuruşa satmasını ve aradaki farkında kendilerine verilmesini istiyorlarmış bunun için tehdit etmeye geliyorlarmış. Bunu bu şahıslar gelip gittiğinde ben Ahmet abiye soruyordum oda bu sebepten olduğunu söylüyordu yoksa benim yanımda böyle söylemediler. ((.....), (.....)'ın akrabası)

“Bir süre sonra da yani bundan 2 ay önce eşimi darp ettiklerinde eşimin anlattığına göre ekmeği 50 kuruştan 60 kuruşa çıkartılmasını aradaki 10 kuruşluk farkın kendilerine haraç olarak verilmesini istiyorlarmış. (...) Çalışanlarımızı işi bırakmaya zorluyorlardı.((.....), (.....)'ın eşi)

“Babamın işyerine bu tarihten 2 ay önce babamın ekmeğe zam yapmasını ve arkadaki farkın kendilerine verilmesini isteyen şahıslar dövmüşler. Bu olaydan sonra özellikle babamın lehine şahitlik yapan fırındaki kürekçimiz (.....)'nin yanına gelip anasına avradına sövüyorlar ve “patronunuza söyleyin ya bizim istediğimiz farkı versin, ya istediğimiz miktardaki parayı versin ya da mekanı dağıtırız sizde burada çalışmayın” diye söylüyorlardı. ((.....), (.....)'ın oğlu)

“Babam dövülmüştü dövülme sebebi de babam ekmeği 50 kuruşa satıyor döven şahıslar 60 kuruşa satmasını ve aradaki farkın da kendilerine verilmesini istiyorlarmış.” ((.....), (.....)'ın kızı)

100 *“Bu şekilde beni dövmelerinin sebebi ekmeği 10 kuruş daha yüksek fiyata satmamızı bu on kuruşu kendilerine haraç olarak vermemizi istiyorlardı bu olaydan sonra ben kabul etmediğim için bana ve işçilerime baskılar yapmaya başladılar. ((.....)) Balıkesir il merkezinde tüm fırınların ekmeği 60 yeni kuruşa satmalarının sağlanması halinde fırıncılar odası olarak ekmeğin 70 yeni kuruşa çıkartılabileceğini beyanla beni tehdit ediyorlardı. Ekmek fiyatının 70 kuruş olması halinde her ekmek için 10 yeni kuruş bu şahısların öncülüğünü yaptığı ve mafya olarak tabir edebileceğimiz kişilerin cebine haraç olarak girecekti ((.....))*

110 *“Bu mesajlarda hatırladığım kadarı ile (.....)’a olan kızgınlığım ve şahsın daha önceden beni doğudan adam getirip vurdurmakla tehdit ettiğini duyduğum için ona yönelik silahlı bir saldırı yapacağım konusundan bahsediyordum. 4-5 mesaj çektim. Bana okuduğunuz bu mesajlar doğrudur ve bunları ben çektim. O gün moralim çok bozuktu defalarca (.....)’a gidip anlaşma teklif etmeme rağmen şahıs anlaşmaya yanaşmadı bu nedenle işlerimiz bozuldu, 300 milyar zarar ettik. ((.....))*

Her ne kadar yukarıdaki ifadelerin işaret ettiği, savcının ön yazısında belirttiği ve dosyanın temelini oluşturan eylemler ceza hukuku kapsamına giren eylemler olsa da, savcılık soruşturması çerçevesinde ifade veren bazı şahıslar, Balıkesir’deki fırıncıların 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal eden eylemler içerisinde bulanabileceklerine işaret eden ifadeler kullanmışlardır. Bahsi geçen ifadelere aşağıda yer verilmektedir.

120 - 50 kuruştan 60 kuruşa ekmeğin fiyatının çıkartılması durumunda aradaki 10 kuruşluk farkın kendilerine verilmesini istediklerine dair bir bilgiye sahip değilim ancak fırıncılar arasında ekmeğin fiyatının kararlaştırdıkları fiyat üzerinde kalması için aralarında birkaç kişi seçip onların fiyat kontrolünü sağlamalarını ve bu kişilere hergün aidat şeklinde bir paranın bu şahıslara verilmesi konusunda aralarında çalışma yaptıklarını biliyorum. ((.....), (.....)’ın çalışanı)

130 - Ancak diğer fırıncılar da fiyatı yükseltmesi için patronumuza gelip gidiyorlardı. Diğer fırıncılar normal olarak söylüyorlardı. Ancak bu şahıs yani (.....)tehdit ediyordu. ((.....), (.....)’ın çalışanı)

- Ucuza ekmek satıldığı için diğer fırın sahipleri bu durumdan rahatsız olmuş olacaklar ki sürekli olarak fırına gidip geliyorlar ve fiyatı 60 yeni kuruşa çıkarması için baskı hatta tehdit ediyorlardı. ((.....), (.....)’ın çalışanı)

- Kendisine [(.....)] 50 yeni kuruşa ekmeği verme tüm fırınlar 60 yeni kuruşa satalım dedim. (...) Aramızda kesin bir anlaşma olmadan ayrıldık. ((.....))

140 Savcılık dosyasında yer alan ifade tutanaklarının büyük bir bölümü, (.....)ve (.....)’ın, (.....)’ı, 50 YKr’ye sattığı ekmeğin fiyatını 60 YKr’ye çıkarması amacıyla zorlamaları ve (.....)’ın işyerine baskın yapmaları eylemlerinin ceza hukuku kapsamına giren eylemler olduğuna işaret etmektedir. Konuya ilişkin az sayıdaki beyan ise söz konusu eylemlerin 4054 sayılı Kanun kapsamında olabileceği şüphesi doğurmaktadır. Bu nedenle, fiyat arttırması yönünde baskı gören fırıncı (.....) ile Raportörlerce telefon görüşmesi yapılmıştır.

(.....), dosyada adı geçen şahısların, Balıkesir’deki fırınlara baskı ve tehdit yaparak, fırınlara, ürettikleri ekmeği bu şahısların belirledikleri fiyattan sattırmaya çalıştıklarını, çoğu fırıncının bu baskı ve tehdit sonucu ikna olduğunu, fakat kendisinin bu şahısların baskısına boğun eğmeyip ekmeği düşük fiyattan satmaya devam etmesi nedeniyle diğer fırınların da yüksek fiyata geçmediğini, bu nedenle

150 kendisine yapılan baskının arttığını ve şahıslarla arasında adliyeye intikal etmiş olaylar gerçekleştiğini belirtmiştir.

(.....) ayrıca Balıkesir’de ekmeğin satışı ele alındığında, toplam ekmeğin satışının yaklaşık %60’ının 60 Ykr’dan, kalanın ise 50 Ykr’dan gerçekleştiğini tahmin ettiğini belirtmiştir. Kendisinin ekmeği, görece yüksek gelir düzeyine sahip insanların yaşadığı bölgelerdeki bakkallara 60 Ykr’dan, görece düşük gelir düzeyine sahip insanların yaşadığı bölgedeki bakkallara ise 50 Ykr’dan sattığını ifade etmiştir. (.....) ayrıca oda tarafından belirlenen ekmeğin maksimum satış fiyatının da 60 Ykr olduğunu eklemiştir.

160

Yukarıda yer verilen ifadeler, Balıkesir’deki fırıncılar arasında ekmeğin fiyatı hususunda bir anlaşma olduğu iddialarını zayıflatmaktadır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

170

Balıkesir Cumhuriyet Başsavcılığı’nda yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ifade veren bazı kişilerin Balıkesir’deki fırıncıların aralarında anlaşmalarına yönelik beyanları bulunmakla birlikte; soruşturma dosyasında (.....) ve (.....)’in ekmeğin fiyatını yükselterek aradaki farkı haraç olarak toplama amacı bulunduğu yönelik ifadelerin ağırlıkta olduğu, (.....)’in kendisiyle yapılan görüşmede Balıkesir’de ekmeğin değişen fiyatlarda satıldığını, (.....)ve (.....) tarafından ekmeğin fiyatının artırılmasına yönelik eylemlerin sonuçsuz kaldığını belirttiği dikkate alındığında başvuru konusu eylemlerin sadece ceza hukuku kapsamında ele alınabilecek eylemler olduğuna ve bu eylemlere ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.